

Mở rộng tài chính xanh - Đòn bẩy chiến lược cho doanh nghiệp đầu tư xanh

09:54 22/02/2026

Để thúc đẩy quá trình chuyển đổi xanh, việc hoàn thiện hệ sinh thái tài chính xanh và huy động nguồn vốn dài hạn từ khu vực tư nhân đang trở thành yêu cầu cấp thiết. Bên cạnh vai trò chủ lực của hệ thống ngân hàng, Việt Nam cần phát triển đồng bộ thị trường vốn, đa dạng hóa kênh huy động nhằm đáp ứng nhu cầu nguồn lực ngày càng lớn cho tăng trưởng bền vững.

Tín dụng xanh đang tạo ra cơ hội kinh doanh cho các ngân hàng, đặc biệt trong lĩnh vực nông nghiệp xanh, tái tạo xanh...

Tín dụng xanh tăng trưởng ấn tượng

Theo bà Phạm Thị Thanh Tùng – Phó Vụ trưởng Vụ Tín dụng các ngành kinh tế, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, năm 2025 dư nợ tín dụng xanh đạt khoảng 770 nghìn tỷ đồng. Giai đoạn 2017–2025, tín dụng xanh duy trì tốc độ tăng trưởng bình quân trên 20%/năm – cao hơn mức tăng trưởng tín dụng chung của nền

kinh tế. Điều này cho thấy hệ thống ngân hàng đã chuyển biến mạnh mẽ từ nhận thức sang hành động trong hỗ trợ mô hình tăng trưởng xanh và phát triển bền vững.

Ông Phạm Hồng Hải – Tổng Giám đốc Ngân hàng TMCP Phương Đông (OCB) nhấn mạnh, tín dụng xanh không chỉ thể hiện trách nhiệm xã hội mà còn mở ra cơ hội kinh doanh bền vững, đặc biệt trong lĩnh vực nông nghiệp xanh và năng lượng tái tạo. Thực tế cho thấy, các khoản vay đạt chuẩn xanh tại OCB có tỷ lệ nợ xấu thấp, giúp ngân hàng tăng trưởng ổn định, an toàn và ít biến động hơn. Đồng thời, quá trình số hóa để giảm tác động môi trường cũng góp phần giảm chi phí vận hành.

Nhu cầu vốn lớn cho chuyển dịch năng lượng

Dự báo đến năm 2030, Việt Nam cần trung bình khoảng 150.000 USD để đầu tư cho năng lượng tái tạo. Trong bối cảnh nhiều doanh nghiệp chưa đạt tiêu chuẩn xanh, việc đầu tư chuyển đổi là xu hướng tất yếu để thích ứng với yêu cầu thị trường và chính sách.

Việt Nam cần hoàn thiện các công cụ tài chính, mở rộng các kênh dẫn vốn xanh vào nền kinh tế

Theo ông David Ambadar – Cố vấn trưởng dự án “Chuyển dịch đầu tư theo hướng chuyển đổi xanh”, Việt Nam cần tiếp tục hoàn thiện chính sách và công cụ tài chính nhằm thúc đẩy nền kinh tế xanh. Điều quan trọng là xây dựng các nguồn vốn dài hạn, định giá chính xác rủi ro khí hậu và tác động môi trường –

xã hội, đồng thời phát triển các khoản vay lãi suất thấp bằng đồng Việt Nam và tăng cường thu hút vốn quốc tế.

Kinh nghiệm quốc tế cho thấy, phần lớn quá trình chuyển dịch năng lượng toàn cầu được tài trợ bằng công cụ nợ, đặc biệt là trái phiếu, với khoảng 60% tổng nguồn vốn đến từ khu vực tư nhân. Ngoài ra, thị trường carbon tuân thủ cũng là công cụ hiệu quả. Tại Liên minh châu Âu, hơn 200 tỷ euro đã được huy động và tái đầu tư cho các chương trình khí hậu và năng lượng sạch.

Khoảng cách giữa ngân hàng và doanh nghiệp nhỏ và vừa

Hiện nay, ngân hàng vẫn là định chế tài chính chủ lực cung cấp vốn xanh tại Việt Nam. Tuy nhiên, doanh nghiệp nhỏ và vừa (SMEs) vẫn gặp khó khăn trong tiếp cận tài chính xanh do sự khác biệt về quy mô nhu cầu vốn, điều kiện vay và yêu cầu tài sản đảm bảo.

Nhiều SMEs có nhu cầu vay nhỏ hơn mức tối thiểu của ngân hàng; đồng thời gặp khó trong việc cung cấp tài sản thế chấp, đáp ứng yêu cầu báo cáo và chi phí đầu tư ban đầu. Về phía ngân hàng, thiếu hướng dẫn kỹ thuật phù hợp với điều kiện địa phương và các sản phẩm tài chính thiết kế riêng cho doanh nghiệp nhỏ. Thêm vào đó, cam kết ESG ở cấp lãnh đạo chưa dễ dàng chuyển hóa thành thay đổi thực chất trong hoạt động tín dụng và quản trị rủi ro.

Tăng cường năng lực - Tạo “cánh chim đầu đàn”

Để thu hẹp khoảng cách, cần nâng cao năng lực cho cả tổ chức tài chính và doanh nghiệp trong lĩnh vực đầu tư xanh. Điều quan trọng là chứng minh rằng đầu tư vào công nghệ chuyển đổi xanh – đặc biệt là năng lượng tái tạo – không phải là lĩnh vực rủi ro cao mà là cơ hội sinh lời dài hạn.

Quá trình chuyển đổi đòi hỏi những “cánh chim đầu đàn” – các ngân hàng, doanh nghiệp tiên phong – làm hình mẫu dẫn dắt thị trường. Khi các mô hình thành công được nhân rộng, hệ sinh thái tài chính xanh sẽ phát triển bền vững, tạo nền tảng vững chắc cho nền kinh tế xanh tại Việt Nam.

Hoàng Phương (t/h)